

Asia: VN/7187/2026

Lausuntopyyntö Oikeuspalveluviraston ehdotuksesta organisaatorakenteen ja toimipaikkaverkoston muuttamiseksi

1. Yleiset kommentit Oikeuspalveluviraston ehdotuksista

Kommentit

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta lausua Oikeuspalveluviraston organisaatorakennetta ja toimipaikkaverkosta koskevasta uudistuksesta.

Hyvinvointialueen ensisijaisena tehtävänä on huolehtia asukkaidensa hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta. Oikeusturva, laadukkaat oikeusapupalvelut sekä toimiva talous- ja velkaneuvonta ovat kiinteä osa asukkaiden sosiaalista turvaverkkoa. Palveluiden saavutettavuus ja viranomaisten läsnäolo alueella ehkäisevät syrjäytymistä ja vähentävät painetta hyvinvointialueen omissa sosiaalihuollon palveluissa.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue korostaa alueellisen tasa-arvon ja kielellisten oikeuksien toteutumista.

Lähipalvelut ja fyysinen toimipaikkaverkosto on turvattava

Oikeuspalveluviraston esitys keskittää toimintoja laajempiin kokonaisuuksiin uhkaa heikentää palveluiden saatavuutta maakunnissa. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue edellyttää, että Kokkolan toimipisteen (Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan oikeusaputoimisto) itsenäinen toiminta ja riittävät resurssit säilytetään. Keski-Pohjanmaan maakunnan reuna-alueilta on jo nykyisellään pitkä matka maakuntakeskukseen Kokkolaan. Jos palveluita keskitetään entisestään esimerkiksi Vaasaan, muodostuu fyysisestä asiointimatkasta kohtuuton este. Digitaaliset etäpalvelut ovat kannatettava lisä, mutta ne eivät saa olla ainoa asiointikanava. Kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevat asiakkaat tarvitsevat edelleen kasvokkaista ja henkilökohtaista neuvontaa.

Kielellisten oikeuksien yhdenvertainen toteutuminen

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue on kaksikielinen alue. Perustuslain mukainen oikeus käyttää omaa kieltään (suomi ja ruotsi) ja tulla kuulluksi sillä on oikeusturvan ehdoton edellytys.

Organisaatiouudistus tai toimipaikkojen toiminnan supistaminen ei saa johtaa siihen, että ruotsinkielisen tai suomenkielisen palvelun laatu heikkenee tai käsittelyajat pitkittyvät asiointikielen vuoksi. Viraston on varmistettava, että alueella on jatkossakin riittävästi molempia kieliä hallitsevaa asiantuntevaa henkilöstöä.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue katsoo, että Oikeuspalveluviraston rakenneuudistuksessa taloudelliset säästöt tai hallinnollinen tehokkuus eivät saa ajaa kansalaisten perusoikeuksien ja yhdenvertaisen oikeusturvan ohi.

2. Edunvalvontatoimistojen määrä, alueet ja nimet

Kommenttinne ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

-

3. Talous- ja velkaneuvontatoimistojen määrä, alueet ja nimet

Kommenttinne ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

Talous- ja velkaneuvonnan siirto ja yhdyspinnat sosiaalihuoltoon.

Ehdotettu talous- ja velkaneuvonnan eriyttäminen omaksi kokonaisuudekseen vaatii erityistä huomiota yhdyspintojen toimivuuteen. Talousvaikeudet kytkeytyvät usein monimutkaisiin elämäntilanteisiin, joissa asiakas on samanaikaisesti hyvinvointialueen sosiaalityön, aikuissosiaalityön tai mielenterveyspalveluiden piirissä.

Palveluiden siiloutumista on vältettävä. Hyvinvointialue pitää välttämättömänä, että talous- ja velkaneuvonnan sekä sosiaalihuollon välinen ohjaus, tiedonkulku ja moniammatillinen yhteistyö suojataan ja niitä kehitetään aktiivisesti myös uuden virastorakenne-mallin aikana.

Esityksessä mainittu mahdollisuus tarjota palveluita muiden viranomaisten toimitiloissa (kuten Suomi-pisteissä tai asiointipisteissä) on periaatteessa kannatettava tapa pitää yllä palveluverkkoa. Tämän mallin käyttöönotto Keski-Pohjanmaalla edellyttää kuitenkin sitä, että käytettävät tilat takaavat täydellisen salassapidon ja tietoturvan.

Hyvinvointialue on valmis keskustelemaan tilayhteistyöstä, mikäli se turvaa asiantuntijoiden säännöllisen fyysisen läsnäolon ja käyntiasioinnin alueen kunnissa. Uudistuksessa on: turvattava Kokkolan toimipisteen vahva asema ja lähipalvelut koko maakunnan alueella ja varmistettava täysimääräiset kielelliset oikeudet suomeksi ja ruotsiksi ilman palvelun viivästymistä. Keski-Pohjanmaalla on jo vakiintuneita ja toimivia yhteistyömalleja hyvinvointialueen sosiaalihuollon ja

viraston palveluiden välillä. Hyvinvointialue pitää välttämättömänä, että nämä yhteistyörakenteet huomioidaan uudistuksessa ja että niiden jatkuvuus sekä toimivuus turvataan myös jatkossa.

4. Oikeusaputoimistojen määrä, alueet ja nimet

Kommenttinne ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

-

5. Ehdotus johtavan talous- ja velkaneuvojan kelpoisuusvaatimuksesta

Kommenttinne ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

-

6. Ehdotus viroista, joissa edellytetään erinomaista ruotsin kielen taitoa ja hyvää suomen kielen taitoa

Kommenttinne ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

-

7. Edunvalvonnan sijaistoimistot

Kommenttinne ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

-

8. Ehdotus toimipaikoista

Kommenttinne ehdotuksesta ja sen vaikutuksista

-

Lönnbäck Minna
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite - Järjestämisen palvelut